

ضرورت تأسیس "انجمن کمک به معارف"

درخت تو گر بار دانش بگیرد   به زیر آوری چرخ نیلوفری را
(ناصرخسرو)

منظور شاعر ازین بیت زیبا اینست که اگر انسان علم و دانش بیاموزد، می‌تواند جهان را تغییر دهد. و اما این علم که گویند چیست و این دانش کدام است؟

علم دریافت رابطه علت با معلول را گویند، چنانکه هر معلول بر علتی استوار باشد که تحت شرایط مشابه، دارای تأثیرات خاص خود بوده و شامل بخش‌های مختلف در امور طبیعی و اجتماعی می‌گردد. لذا یکی از اهداف اساسی علوم، اثبات روابط میان علت و معلول است که از طریق مشاهده، مقایسه، تجربه، کشف، استنتاج، طرح و آزمون فرضیه‌ها صورت می‌گیرد. در واقع علم سیستمی است که با ایجاد و جمع‌آوری معلومات و تنظیم آنها روابط فی مابین پدیده‌های طبیعی و اجتماعی را برملا کرده و قانونمندیهای آنها را پیدا می‌کند. انسان در نتیجه کسب دانش به حقایقی واقف می‌گردد که قابل درک و ثبوت بوده و از برکت آن خویشتن خویش و جهان را شناخته و با درک قوانین علمی بر طبیعت چیره می‌گردد.

طوری که تاریخ نشان می‌دهد، خاور زمین مهد و گهواره علم و دانش بود. چنانکه چین، هند، بین‌النهرین و مصر طی قرن‌ها، اکتشافات، اختراعات، ابداعات و نوآوریها فراوانی را در عرصه علم و دانش به وجود آوردند. بگونه مثال اختراع کاغذ، باروت، قطب‌نما، ماشینهای نختابی با استفاده از نیروی آب، تولید ابریشم، حریر، کشف و استفاده از فلز، زراعت و آبیاری و مالداری و غیره همه در شرق به وجود آمدند که از برکت تکامل علم و دانش بود. چنانکه تنها چین و هند تا قرن 18 دو سوم محصولات صنعتی جهان را تولید می‌کردند. با گذشت اعصار گهواره علم از آسیا و شمال آفریقا به اروپا، مخصوصاً به یونان و روم انتقال یافت و آنگاه تمامی ساحات قاره اروپا و امریکای شمالی را در نوردید.

کشورهایی که در ساحة علوم پیش‌رفته‌اند، بر مشکلات اقتصادی و اجتماعی خویش غالب گردیده و زندگی آرام و آسوده‌ای را در صلح و فلاح پیش می‌برند. به قول یک فیلسوف اروپائی "با پیشرفت علم، کار فیزیکی کم می‌شود و کار فکری افزایش می‌یابد".

و اما ممالکی که در عرصه علوم پیشرفت نکرده‌اند، با مشکلات عظیم اجتماعی و اقتصادی روبرو بوده در منجلا ب فقر و گرسنگی، مسکنت، جنگ و مرض و فلاکت و مصیبت دست و پا می‌زنند. کشور ما هم در همین رسته قرار داشته از دیر زمانیست که با سختی‌ها و مشکلات خانه بر انداز دست و پنجه نرم می‌کند. مخصوصاً که در چهل سال اخیر بسیاری زیرساختهای آموزشی و علمی کشور ویران و تاراج گردیدند و در زمان حکومت

طالبان برای پنج سال تمامی نهاد‌های آموزشی کشور بسته شد و کودکان و نوجوانان و جوانان از نعمت آموزش محروم گردیدند.

بعد از فروری نظام طالبانی، پولهای گزافی به افغانستان سرازیر شد. لاکن بسیاری این پولها از جانب جنگسالاران، مافیای قدرت و چپاولگران به یغما رفت. هزاران مکتب خیالی برای تصاحب پول طرح گردید، لاکن برای اولاد مملکت به اندازه کافی مکتب و نهاد های آموزشی آباد نشد. در نتیجه مکتب و معارف نتوانست انکشاف سالم نماید، چنانکه امروز بین دو تا سه ملیون کودک از مکتب رفتن محروم اند.

گذشته ازین، هزاران مکتب امکانات کافی برای آموزش به دسترس ندارند. بعضی ازین مکاتب حتی محوطه و صنف ندارند و شاگردان به روی خاک می نشینند. مضاف بر این در بسیاری مکاتب کمبود وسایل آموزشی و مواد درسی، مانند قلم و کاغذ، کتاب و کتابچه و معلم به شدت نمایان است. از جانب دیگر مکاتبی که محوطه و صنف دارند، توسط بنیادگرایان اسلامی به آتش کشیده شده، استادان و شاگردان را به شهادت می رسانند و دشمنی خود را با علم و دانش و روشنگری نشان می دهند. حمله بر پوهنتون کابل و موسسه آموزشی کوثر در سال 2020 و اینک حمله بر مکتب سیدالشهدا به تاریخ نهم ماه می 2021 شاهد این مدعا است. در حمله اخیرالذکر بیشتر از 83 جوان به شهادت رسید و حدود 150 نفر دیگر زخم برداشت. یک فیلسوف آلمانی نوشته بود: "ملاها از یک چیز ترس دارند و آن علم است."

با در نظر داشت مطالب بالا ضرورت آن می رفت تا یک نهادی به وجود بیاید که به مکاتب و به معارف افغانستان کمک نماید، زیرا مکتب و معارف پادزهر جهالت، جماد فکری، تاریک اندیشی و ستیزه با علم و دانش است. ازینرو عده ای از روشنفکران خارج از کشور، مخصوصاً در اروپا و شمال امریکا دست به دست هم داده در اپریل 2021 بنیاد "انجمن کمک به معارف" را گذاشتند. انجمن بدین باور است که راه حل مشکلات جامعه و سوق این کشور در جاده ترقی، انکشاف، سعادت، رفاه، آزادی و تنعم نیاز به افراد معارف دوست، آگاه با فرهنگ و ترقیخواه دارد که مشکلات جامعه را ارزیابی کرده و راههای حل آنها را پیشکش نمایند. و این کار صرف از طریق کمک به معارف مقدور است. تجارب تلخ گذشته نشان دادند که علت شکست کارنامه های دولتی برای حل معضلات جامعه، نبود سواد و کمبود انسانهای عالم و دانشمند می باشد. خوشبختانه که از برکت پیشرفت های علمی، امروز در سراسر جهان دستیابی به معلومات در بخش های مختلف حیات اجتماعی تا حدود زیاد میسر است. و افغانهای خارج از کشور می توانند با انتقال کمکهای مادی و معنوی، از جمله تجهیز مکاتب و انتقال دانش به کشور، مصدر خدمات بزرگی شوند. نگارنده از تمامی دوستانی که با دادن اعانه بی قید و شرط برای کمک به معارف کشور کمک نموده اند، صمیمانه سپاسگزاری نموده، موفقیت بیشتر آنها را در این امر بشر خواهانه آرزو می نماید.

پایان